

หลักสูตรวิชาการเงินเพื่อชีวิต 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำอธิบายรายวิชา สค32029 การเงินเพื่อชีวิต 3

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จำนวน 3 หน่วยกิต (120 ชั่วโมง)

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในโลก และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความมั่นคงของชาติ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ว่าด้วยเรื่องของเงิน

ความหมายและประโยชน์ ประเภทของเงิน เงินฝาก การประกันภัยและการลงทุน การชำระเงิน ทางอิเล็กทรอนิกส์ โครงสร้างระบบสถาบันการเงินของประเทศไทย

2. การวางแผนการเงิน

ประเมินฐานะการเงินของตนเอง บันทึกรายรับ-รายจ่าย เป้าหมายการเงินในชีวิต การออม

3. สินเชื่อ

การประเมินความเหมาะสมก่อนตัดสินใจก่อนนี้ ลักษณะของสินเชื่อรายย่อย ประเภทและการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ การป้องกันปัญหาหนี้ เกร็ดตบุงโร วิธีแก้ไขปัญหาหนี้ หน่วยงานที่ให้คำปรึกษา เรื่องวิธีแก้ไขปัญหาหนี้

4. สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน

สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน 4 ประการ หน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน 5 ประการ รู้จักศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ การเขียนหนังสือ ร้องเรียนและขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง

5. ภัยทางการเงิน

ลักษณะ การป้องกันตนเอง และแก้ปัญหาภัยทางการเงิน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. จัดกลุ่มอภิปรายในเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาจากเอกสารและสื่อทุกประเภทที่เกี่ยวข้อง เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และเว็บไซต์ของ ศคง.
3. จัดทำโครงการนิทรรศการฐานการเรียนรู้
4. เชิญวิทยากรผู้รู้มาให้ความรู้เกี่ยวกับการก่อหนี้ที่เหมาะสม และการวางแผนการเงินในชีวิต

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้
2. วัดความรู้จากการทำกิจกรรมในใบงาน
3. การวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาค

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค32029 การเงินเพื่อชีวิต 3
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวน 3 หน่วยกิต (120 ชั่วโมง)

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในโลก และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความมั่นคงของชาติ

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
1.	ว่าด้วยเรื่องของเงิน 1.1 ความหมายและประโยชน์ 1.2 ประเภทของเงิน	1. อธิบายความหมายและประโยชน์ของเงิน 2. บอกความหมาย และความแตกต่างของการให้เงินและการให้ยืมเงิน 3. บอกความหมายของเงินเพื่อเงินฝืด 1. อธิบายวิธีการตรวจสอบธนบัตร 2. คำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 3. บอกช่องทางแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 4. อธิบายเงินเสมือน	1. ความหมาย และประโยชน์ของเงิน 2. ความหมาย และความแตกต่างของการให้เงินและการให้ยืมเงิน 3. ความหมายของเงินเพื่อเงินฝืด 1. เงินไทย - ธนบัตร - เหรียญกษาปณ์ 2. เงินตราต่างประเทศ - สกุลเงินของต่างประเทศที่สำคัญ - อัตราแลกเปลี่ยนและวิธีการคำนวณเงินตราต่างประเทศ - ช่องทางการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 3. เงินเสมือน (virtual currency)	24 ชม.

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
	<p>1.3 เงินฝาก การประกันภัย และ การลงทุน</p>	<p>1. เลือกประเภทเงินฝากที่เหมาะสมกับตนเอง</p> <p>2. จำนวนดอกเบี้ยเงินฝากแบบทบต้น</p> <p>3. อธิบายการคุ้มครองเงินฝาก</p> <p>4. บอกลักษณะการประกันภัยแต่ละประเภท</p> <p>5. บอกลักษณะการลงทุนแต่ละประเภท</p> <p>6. วิเคราะห์ความแตกต่างของเงินฝาก การประกันภัย และการลงทุน</p>	<p>1. ประเภท ลักษณะ ประโยชน์ และข้อจำกัดของการฝากเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ - บัญชีเงินฝากประจำ - บัญชีเงินฝากประจำรายเดือนปลอดภาษี - บัญชีเงินฝากแบบขึ้นบันได - สลากออมทรัพย์/สลากออมสิน - ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจเลือกประเภทเงินฝาก <p>2. ความหมายและวิธีการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากแบบทบต้น</p> <p>3. การคุ้มครองเงินฝาก</p> <p>4. การประกันภัย และการลงทุน</p>	
	<p>1.4 การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>1. บอกความหมาย และประโยชน์ของการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>2. บอกลักษณะของบัตร</p>	<p>1. ความหมาย และประโยชน์ของการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>2. ลักษณะของบัตร ATM</p>	

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
	<p>1.5 โครงสร้างระบบสถาบันการเงินของประเทศไทย</p>	<p>ATM บัตรเดบิต บัตรเครดิต Internet Banking และ Mobile Banking</p> <p>3. บอกรูขุมความที่เกี่ยวเนื่องกับระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>1. บอกรูขุมความระบบสถาบันการเงินของประเทศไทย</p> <p>2. บอกรูขุมความหน้าที่ของสถาบันการเงิน และหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย</p> <p>3. บอกรูขุมความหน้าที่ของผู้ให้บริการภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่น ๆ</p>	<p>บัตรเดบิต บัตรเครดิต Internet Banking และ Mobile Banking</p> <p>3. รูขุมความพื้นฐานที่เกี่ยวเนื่องกับระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>1. โครงสร้างระบบสถาบันการเงินของประเทศไทย</p> <p>2. สถาบันการเงินและหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย</p> <p>3. ผู้ให้บริการภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่น ๆ</p>	
2.	<p>การวางแผนการเงิน</p> <p>2.1 ประเมินฐานะการเงินของตนเอง</p>	<p>1. อธิบายหลักการประเมินฐานะการเงิน</p> <p>2. คำนวณฐานะทางการเงินของตนเอง</p> <p>3. อธิบายลักษณะของการมีสุขภาพการเงินที่ดี</p>	<p>1. หลักการประเมินฐานะการเงินของตนเอง โดยคำนวณจำนวนและอัตราส่วน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความมั่งคั่งสุทธิ - อัตราส่วนภาระหนี้สินต่อรายได้ (ต่อเดือน) - จำนวนเงินออมเพื่อฉุกเฉิน - อัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ (ต่อเดือน) <p>2. การมีสุขภาพการเงินที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย 	30 ชม.

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
	<p>2.2 บันทึกรายรับ-รายจ่าย</p> <p>2.3 เป้าหมายการเงินในชีวิต</p>	<p>4. ประเมินสุขภาพการเงินของตนเอง</p> <p>1. วิเคราะห์ความแตกต่างของ “ความจำเป็น” และ “ความต้องการ”</p> <p>2. จัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย</p> <p>3. บอกลักษณะของการบันทึก รายรับ-รายจ่าย</p> <p>4. บอกประโยชน์ของการบันทึก รายรับ-รายจ่าย</p> <p>5. จดบันทึกรายรับ-รายจ่าย</p> <p>6. วิเคราะห์บันทึกรายรับ-รายจ่าย</p> <p>1. บอกประโยชน์ของการมีเป้าหมายการเงินในชีวิต</p> <p>2. บอกเป้าหมายการเงินที่ควรมีในชีวิต</p> <p>3. สามารถตั้งเป้าหมายการเงินระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวตามหลัก SMART</p>	<p>- ลักษณะการมีสุขภาพการเงินที่ดี ได้แก่</p> <p>- มีภาระชำระหนี้ไม่เกิน 1 ใน 3 ของรายได้ต่อเดือน</p> <p>- ออมอย่างน้อย 1 ใน 4 ของรายได้ต่อเดือน</p> <p>- มีเงินออมเพื่อฉุกเฉิน ประมาณ 6 เท่าของรายจ่ายจำเป็นต่อเดือน</p> <p>1. ความแตกต่างของความจำเป็นและความต้องการ</p> <p>2. การจัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย</p> <p>3. ลักษณะและประโยชน์ของบันทึกรายรับ-รายจ่าย</p> <p>4. วิธีบันทึกรายรับ-รายจ่าย</p> <p>1. ประโยชน์ของการมีเป้าหมายการเงินในชีวิต</p> <p>2. เป้าหมายการเงินที่ควรมีในชีวิต</p> <p>3. ประเภทของเป้าหมายการเงิน</p> <p>- ระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี)</p>	

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
	2.4 การออม	<p>ที่เหมาะสมกับตนเอง</p> <p>4. วางแผนการเงินของตนเองที่สอดคล้องกับเป้าหมายในชีวิต</p> <p>1. อธิบายความหมายและประโยชน์ของการออม</p> <p>2. ตั้งเป้าหมายการออมที่เหมาะสมกับตนเอง</p> <p>3. อธิบายหลักการออมให้สำเร็จ</p> <p>4. บอกบทบาทหน้าที่และหลักการของกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)</p> <p>5. บอกความหมายและหลักการของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ</p>	<p>- ระยะกลาง (1 – 3 ปี)</p> <p>- ระยะยาว (มากกว่า 3 ปี)</p> <p>4. วิธีการตั้งเป้าหมายการเงินตามหลัก SMART</p> <p>5. การวางแผนการเงินให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้</p> <p>1. ความหมายและประโยชน์ของการออม</p> <p>2. เป้าหมายการออม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ออมอย่างน้อย 1 ใน 4 ของรายได้ต่อเดือน - ควรออมเพื่ออะไรบ้าง <p>3. หลักการออมให้สำเร็จ</p> <p>4. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ</p>	
3.	สินเชื่อ	<p>1. บอกลักษณะที่สำคัญของสินเชื่อประเภทต่าง ๆ</p> <p>2. บอกความหมาย บทบาทหน้าที่ และข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับเครดิตบูโร</p> <p>3. บอกวิธีการป้องกันปัญหาหนี้</p> <p>4. บอกวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้</p>	<p>1. การประเมินความเหมาะสมก่อนตัดสินใจก่อนนี้</p> <p>2. ลักษณะของสินเชื่อรายย่อยและการคำนวณดอกเบี้ย</p> <p>3. เครดิตบูโร</p> <p>4. วิธีการป้องกันปัญหาหนี้</p> <p>5. วิธีการแก้ไขปัญหาหนี้</p>	36 ชม.

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
		5. บอกช่องทางในการให้คำปรึกษาวิธีแก้ไขปัญหานี้	6. หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหานี้	
4.	สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน	<p>1. บอกสิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน</p> <p>2. บอกหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน</p> <p>3. บอกบทบาทหน้าที่ของศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ</p>	<p>1. สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง - เลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการได้อย่างอิสระ - ร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม - ได้รับการพิจารณาค่าชดเชยหากเกิดความเสียหาย <p>2. หน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการเงิน - ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ - เข้าใจรายละเอียดและเปรียบเทียบข้อมูลก่อนเลือกใช้ - ตรวจสอบความถูกต้องของธุรกรรมทางการเงินทุกครั้ง - เมื่อเป็นหนี้ต้องชำระหนี้ <p>3. บทบาทศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ</p>	10 ชม.

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
		4. บอกขั้นตอนการร้องเรียน 5. บอกหลักการเขียนหนังสือร้องเรียน	4. ขั้นตอนการร้องเรียนและการเขียนหนังสือร้องเรียน	
5.	ภัยทางการเงิน	1. บอกประเภทและลักษณะของภัยทางการเงิน และยกตัวอย่างภัยทางการเงินที่มีในชุมชน 2. บอกวิธีการป้องกันตนเองจากภัยทางการเงิน 3. บอกวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากภัยทางการเงิน	1. ประเภท ลักษณะ การป้องกันตนเอง และการแก้ปัญหาในเรื่องภัยทางการเงิน - หนี้นอกระบบ - แชร่ลูกโซ่ - ภัยใกล้ตัว เช่น การหลอกลวงให้จ่ายเบี้ยประกันงวดสุดท้าย ตกทอง/ ลือตเตอร์ปลอม - ภัยออนไลน์ - ภัยธนาคารออนไลน์ - ภัยบัตรเครดิตทรอนิกส์	20 ชม.